

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

79. Afferuntur aliqua ex consecratione Episcoporum Græcorum, quæ
firmant plura ex superius dicitis. Ex p. 12. t. 2. r. 79.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

constituuntur, quibus olim Episcopi praefuerunt, & nunc à Saracenis, & Turcis, in quorum potestatem deueniunt, tenentur. Difficultas est, an Consecratio dicti Episcopi sit valida, cum non signatur ei aliqua ciuitas, vel populus, super quem habeat iurisdictionem; Aliqui affirmant nullam esse consecrationem Episcopi, nisi signetur ei ciuitas, vel populus, super quem habeat iurisdictionem.

4. Quia licet Iurisdictione super ciuitatem, vel populum non sit in rigore metaphysico de essentia consecrationis Episcopalis, est tamen quaedam conditio necessaria à principio requisita, vt verè fiat Consecratio; ergo. Ita Nugnus tom. 2. in 3. p. 9. 39. art. 2. in expositione articuli S. Thom. ad fin. q. 1. Circa quartam Conclusionem.

5. Sed verius, & probabilius mihi videtur dicendum, supradictam consecrationem Episcopi validam esse, etiamsi de facto ei non signetur aliqua ciuitas. Nam Iurisdictione actualis non est de essentia consecrationis Episcopalis, vt ipsemet Nugnus fatetur, quia solum sufficit ad essentiam consecrationis Episcopalis cura animarum signanda à Romano Pontifice, quam posita exercere possit ordinatus Episcopus, nulla facta mentione ex parte ipsius.

6. Tum quia, sicut Episcopus simpliciter Ecclesiam, cuius est Pastor Romani Pontificis autoritate dimittens verè, & propriè est Episcopus, & tamen sine certa Ecclesia manet, cap. inter corporalia, de translat. sic etiam potest initio Episcopos sine certa Ecclesiae titulo creare. Ita tenent Hostiensis & Abbas in capite inter corporalia, de translat. Et ita ex Theologis sustinet Azor. tom. 2. lib. 3. cap. 29. q. 3. vbi sic ait: [Hostiensis & Abbas docent, posse absolute, & simpliciter aliquem Episcopum consecrari, qui nulli certae Ecclesiae obligetur, Episcopus igitur ordinari, & consecrari poterit absolute; hoc est si tantum Episcopalem consideremus autoritatem, ita vt solum accipiat Ordinis potestatem absque Iurisdictione, & hic consensu alterius Episcopi possit in illius Diocesi obire, & exequi ea, quae sunt Ordinis, possit Christum conficere, pueros confirmare, Clericos ordinare, Tempia, Altaria, Vasa consecrare. Potestas verò Iurisdictionis non datur alicui, nisi in certum populum, cui possit ius dicere. Item ex cap. Quoniam, de offic. Iudic. ordin. constat iure aliquando Episcopum posse sibi Vicarium adiungere, qui habeat etiam Pontificiam Ordinis potestatem, vbi Abbas annotauit in hunc modum ex quo fit, vt quis absque Episcopatu creetur Episcopus? quoniam eiusmodi Vicarius consecratur, Episcopus erit sine Episcopatu.] Ita Azor.

RESOL. LXXVIII.

An Consecratio Episcoporum Ecclesia Latina differat à Graeca.

Et docetur, quod Christus non designauit rem determinatam numero, vel specie Ordinum, sed reliquit eius rei determinationem specialem Ecclesiae. Ex p. 12. tr. 1. Ref. 78.

§. 1. R Espondeo affirmatiuè etiam in Ritibus substantialibus, sed difficultas est, quomodo hoc eueniat, quia materia, & forma Sacramentorum debet esse aequalis, vt potè instituta à Christo Domino, nec potest variari ab Ecclesia. Pro hac difficultate enodanda suppono, Christum Dominum sic instituisse materias Sacramentorum, vt in aliquibus Sacramentis non determinauerit rem ponendam, vel

exhibendam talem secundum speciem infirmam, sed solum per se designasse in materiam positionem alicuius signi externi, vel traditionem externam alicuius rei sensibilis aptae, vt per ipsam significetur talis effectus Sacramentalis verbi gratia, potestas Ordinis, & gratia specialis, quae confertur, mouisse verò Apostolos generaliter vt res apta, & commoda ad talem significationem ferendam apud homines, tradiderunt pro talis Sacramenti materia propria, relinquendo Ecclesiae determinationem magis specialem rei adhibenda.

2. Et est optimum exemplum. Instituta est pro materia Sacramenti Penitentiae propria manifestatio peccatorum sensibilis, vnde quaecumque manifestatio peccatorum talis sit per verba, vel sine verbis est sufficiens, quia tale signum externum peccatorum habet substantiam signi instituti à Christo, hoc est, habet rationem illam quam Christus voluit determinatè poni, vt sit Sacramentum, & non aliter in Sacramento Ordinis instituit Christus pro materia in aliquibus Ordinibus traditionem alicuius rei accommodatae, ad significandum talis Ordinis ministerium, potestatem, & gratiam, ipse tamen non designauit, rem determinatam numero, vel specie, sed reliquit eius rei determinationem specialem Ecclesiae, vt haec opportunè determinaret rem talem istam, vel illam esse tradendam, verbi gratia, Librum, vel Vas, Cereum, vel Candelabrum, vel vtrumque, &c. Ratio cur ita Christus instituit, praeter sanctissimum eius beneplacitum, videtur esse maior congruitas ipsius rei ob diuersos status temporum & locorum, in quibus Ecclesiae Ministri erant ordinandi: non enim ita congruum, ne & facile semper esset eodem vti signo: nam initio Ecclesiae non poterat esse materia ordinationis liber Euangeliorum, vel Epistoliarum, vel exorcismorum, sicut modò est materia apta huiusmodi traditio libri, vt dicemus. Et haec omnia docet Bernal. de Sacram. diffinit. 47. sect. 1. num. 2. cui ego addo (me citato) Franciscum Lugo de Sacram. lib. 1. cap. 1. quest. 7. num. 78. Martinon. tom. 4. diffinit. 9. sect. 5. num. 48. Ioannem Pontium in Conf. Theol. diff. 48. quest. 2. conclus. 8. num. 15. cum Cardinali Lugo, Amico, Ilamberto, Auerfa, Marchino, Fomenio, Arcudio, & pluribus aliis à me alicubi adductis. Hoc supposito respondeo: Consecrationem Episcoporum, vt fuit instituta à Christo Domino in genere, esse diuersam non diuersam in Ecclesia Latina, & Graeca, sed in specie à Pontifice fuisse hanc, & hanc in dictis Ecclesiis determinatam.

RESOL. LXXIX.

Afferuntur aliqua ex consecratione Episcoporum Graecorum, quae firmant plures ex supradictis? Ex p. 12. tr. 1. Ref. 79.

§. 1. N otandum ex Ordinatione Graecorum varia posse colligi, quae inter Doctores fuerunt haecenus satis dubia; nam apud eos Episcopus consecratur imposita manu cum pallio super caput consecrandi, sub hac forma: Diuina gratia, quae semper infirma sanat, & imperfecta perficit & promouet N. Deo amabilissimum Presbyterum in Episcopum, à Deo custoditae Ciuitatis Nostrae; Oremus igitur pro ipso, vt veniat super eum gratia sanctissimi Spiritus; deinde Pontifex aperit librum Euangeliorum, & imponit capiti, ac Cervici illius, qui ordinatur, simul vna tangentibus aliis Pontificibus, & facta trina cruce in capite illius, impositaque

straque manu, precatur dicens: *Domine Dominus no-*
ster, &c.

2. Ex his enim videtur sequi primò ad substantiam Ordinis Episcopi non requiri, ut utraque manus superponatur capiti, quia particula, imposita manu, de vna potest intelligi: sicut intelligitur in Ordinatione Presbyteri. Secundò non requiri immediatum manus contactum, cum Græci interponant pallium. Tertio non requiri contactum manus plurimum Episcoporum. Quarto impositionem libri Euangeliorum super caput, & Cervicem eius, qui consecratur, non videtur de essentia materiæ, cum ante sit consecratus per formam realem. Quintò vnicum Episcopum, esse ministrum huius ordinationis; nam aliorum contactus videtur omnino accidentalis. Primò, quia, ut patet ex dictis, ante huiusmodi contactum est creatus Episcopus. Secundò, quia ex parte illorum nulla respondet forma (nam prædicta oratio ab unico recitatur) cum tamen is, qui materiam adhibet, debeat etiam formam proferre. Tertio id indicat Dionysius *Ecclesiastica Hierarchia, cap. 5. 2. parte.*

3. Neque obstat, quod in prædicta oratione dicitur: Tu Domine omnium, & hunc qui suffragiis electus est, & dignus factus, qui subiret iugum Evangelicum, & Pontificiam dignitatem per manum meum peccatoris, & præsentium ministrorum, & Coepiscoporum, aduentu, & virtute, ac gratia S. Spiritus corroborata. Id inquam non obstat, quia solum designatur ritus quidam accidentalis, per quem declaratur capitulum, quòd Episcopo vi suæ ordinationis peculiariter competat Evangelium prædicare. Et hæc omnia observat Ioannes Præpositus in 3. parte D. Thomæ *quest. vnicæ, de sacrament. ordinis, dub. 10. numero 75.* sed pace VIII docti non rectè inferitur à consecratione Græca ad consecrationem Latinam; nam possunt esse aliqua substantialia, quæ differant inter dictas consecrationes, non in genere, sed in specie, eo modo quo in superiori Resolutione observatum est.

RESOL. LXXX.

Observantur aliqua circa Consecrationem Apostolorum in Episcopos, & de tempore. Ex p. 12. tract. 1. Ref. 80.

§. 1. A Spero, quod Episcopatus secundum illam potestatem propriam, quam addit supra Sacerdotium, & Presbyteratum, institutus est post resurrectionem à Christo Domino. Ita Pater Vasquez, & plures alij contra Filliucium, & alios opinantes fuisse in nocte Ccenæ simul omnes Apostolos ordinatos Episcopos. Probat: quia potestas, & character Episcopalis essentialiter præsupponit in suscipiente, Presbyteratum perfectum, nempe characterem, & potestatem sacrificandi, & à peccatis absolvendi: ergo ille non est concessus Discipulis ante istum. Istum autem datum esse post resurrectionem, constat ex secunda Conclusionem, atque etiam est communis sensus Doctorum iuxta Concilium Tridentinum *sess. 6. can. 14. & sess. 14. can. 3.* Consequenter verò patet, quis enim valeat si debito modo accipiat sacros Ordines, Episcopatum accipere, hoc est potestatem ordinandi, & confirmandi, & iurisdictionem aptitudinalem, siue activam in Ecclesia recipere, prius quam habeat potestatem, & characterem absolvendi fideles à peccatis: Ergo Christus non ita contulit Discipulis Episcopalem characterem, & Ordinem antequam potestatem ligandi, atque sol-

Tom. IV.

uendi, quam traditam esse post resurrectionem constat ex dictis Concilij Tridentini.

2. Sed difficultas magna est inter Doctores de tempore, quo Christus Dominus aliquem ordinavit, & instituit Episcopum, sicque promulgavit in sua Ecclesia talem dignitatem, & ordinem. Prima opinio asserit quando *Matth. ultim.* coram Discipulis pronunciauit: *Data est mihi omnis potestas in celo, & in terra, Euntes ergo docete omnes gentes, &c.* Ita Vasquez, & plures recentiores, quia tunc Apostoli habebant completam potestatem Sacerdotalem, & mittebantur ad prædicandum manifestè Evangelium, etiam Gentilibus: ergo erant Episcopi, vel facti sunt Episcopi; quorum munus est prædicare Evangelium. Confirmatur, quia ad tale munus necessaria erat potestas Episcopalis ergo tunc concessa fuit ista, quando commisit illud.

3. Alia sententia est, Episcopos fuisse ordinatos quando Ioan. 20. *Stetit Iesus in medio eorum, & dixit pax vobis, accipite Spiritum sanctum, &c.* Hæc opinio displicet, quia tunc solum data est potestas Presbyterij ad remittendum peccata. Deinde, quia constat aliquos Apostolorum non fuisse tunc ordinatos Episcopatu: nempe S. Thomam, qui erat absens; nempe S. Mathiam, qui postea adnumeratus est cum vndecim Apostolis, & accepit Episcopatum, neque Paulum, & Barnabam, qui postea sunt consecrati, ut *Actorum 3.* narratur; neque ex his, qui præsentis aderant, tunc fuit ordinatus S. Iacobus minor, cognominatus Frater Domini, sicut testatur Anacletus Papa, & Gratianus refert in *Decreto 1066. cap. Porro,* & S. Hieronymus libro de *viris Illustribus*; quia fuit Iacobus ordinatus Episcopus Hierosolymitanus à tribus Apostolis, scilicet Petro, Ioanne, & Iacobo Zebedæi. Unde sequitur non dari fundamentum, ut dicamus esse tunc ordinatos in die Resurrectionis Domini, aut immediatè ab ipso Christo omnes Apostolos in Episcopos.

4. Alia sententia asserit, Episcopos ordinatos die Pentecostes, quando Spiritus sanctus igneis linguis descendit. Probat, quia tunc super Apostolos fecit signum sensibile, scilicet, ignis quasi dispersis; & modo super illum qui ordinatur Episcopus, ponitur liber Evangeliorum apertus, propterea, quòd liber clausus sit lingua tacens, apertus autem lingua loquens, munus verò Episcopi est prædicare Evangelium.

5. Contra, quia sequitur inde, non solum duodecim Apostolos, sed etiam ferè 120. recepisse tunc Episcopatum: quod dictum falsum est: nam Stephanus, & Philippus tunc aderant in eadem domo, qui postea ab Apostolis fuerunt Diaconi ordinati; ergo neque Apostoli ipsi per linguas igneas facti sunt Episcopi. Et tandem Salmeron latè docet Apostolos constitutos esse Episcopos à Christo Domino, cum in Monte Oliueti, iamiam Cælos post resurrectionem ascensus eleuatis manibus eis benedixit. Hæc enim benedictio utpote tam sanctis manibus impertita non potuit non conferre singularia dona dilectis Discipulis, atque adeo supremum Ordinem, seu Episcopatum, præsertim cum apud Græcos per manuum eleuationem creari solerent Magistratus, iuxta quam doctrinam consequenter dicendum videtur, tunc temporis Episcopalem Ordinem institutum fuisse; In re tam incerta, ego puto Episcopalem ordinem institutum fuisse à Christo Domino post resurrectionem, cum Petro commisit Ecclesiam, & cum Summum Pontificem creavit, *Ioan. 21.* dicens: *Pasce Oves meas,* Probat, supponendo id quod asserunt Turretrem, *lib. 2. Summæ*